

Pravidla pro výběr býků do plemenitby

Podle zákona o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (zákon č. 154/2000 Sb.) mohou chovatelé a oprávněné osoby použít k plemenitbě pouze plemeníky (nebo jejich sperma) registrované ve státním registru plemeníků. Plemeník je registrován ve státním registru plemeníků na základě žádosti jeho vlastníka.

Žádost musí být doložena:

a) u plemeníků z tuzemského chovu

1. dokladem o výběru plemeníka do plemenitby,
2. dokladem o zápisu plemeníka do plemenné knihy,
3. osvědčením o ověření původu nebo o genetickém typu,
4. potvrzením o původu

b) u plemeníků dovezených ze zahraničí nebo u dovezených inseminačních dávek

1. potvrzením o původu vydaným zahraniční chovatelskou organizací (u inseminačních dávek jeho kopií ověřenou touto organizací),
2. osvědčením o genetickém typu,
3. dokladem o plemenné hodnotě,
4. dokladem o zápisu plemeníka do plemenné knihy,
5. u býků dovezených ze zahraničí doklad o výběru do plemenitby v ČR

U býků pro inseminaci se navíc požaduje osvědčení o negativním výsledku testů na BLAD a CVM. U býků pro přirozenou plemenitbu se osvědčení nevyžaduje.

Výběr býků k plemenitbě provádí na základě jejich rodokmenové hodnoty, hodnocení růstu, tělesného vývinu a utváření zevnějšku Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, které je uznaným chovatelským sdružením ve smyslu zákona.

Základní výběr plemeníků

Základním selekčním kritériem pro výběr do plemenitby je rodokmenová hodnota (RH) býka (průměr aktuální PH nebo selekčního indexu obou rodičů). Požadovaná úroveň RH pro množství bílkovin nebo hodnota selekčního indexu je stanovena pro příslušný rok šlechtitelskou komisí svazu. Další podmínkou výběru (zařazení) do plemenitby je splnění růstového standardu, dobrý zdravotní stav a funkční utváření zevnějšku bez zjevných vad a genetických poruch.

Základní výběr k plemenitbě, ať už přirozené nebo k inseminaci, se provádí před dosažením chovatelské dospělosti, tj. zpravidla ve věku 10 až 13 měsíců, nebo později před vlastním využitím býka v plemenitbě.

Základní výběr se provádí:

1. ověřením splnění požadované úrovně RH,
2. hodnocením tělesného růstu a zevnějšku hodnotitelem osvědčeným svazem chovatelů,
3. potvrzením dobrého zdravotního stavu a funkčního zevnějšku bez zjevných vad a genetických poruch veterinárním lékařem příslušné OVS, u býků pro inseminaci pracovníkem útvaru genetiky SVÚ nebo vet. lékařem OVS určeným pro příslušnou ISB nebo karanténní stáj.

K základnímu výběru předkládá vlastník nebo držitel býka:

a) U býků z tuzemského chovu:

1. průvodní doklad plemeníka,
2. výpis z plemenné knihy,
3. doklad o PH matky býka (VPK, laktační lístek).

b) U býků dovezených ze zahraničí:

1. průvodní doklad plemeníka,
2. potvrzení o původu vydané zahraniční chovatelskou organizací,
3. doklad o PH otce a matky býka (pokud není součástí POP).

Kopie podkladů k základnímu výběru (vyjma průvodního dokladu plemeníka musí být předem zaslány odbornému pracovníkovi svazu zodpovědnému za zápis býků do PK.

Hodnocení zevnějšku býka se provádí podle platné metodiky při předvedení na rovném volném prostranství.

Doklad o výsledku výběru býků obsahuje:

- a) identifikační údaje býka,
- b) datum narození býka,
- c) datum a místo výběru býka,
- d) údaje o původu býka (u býků zahraničního původu se přiloží původní POP býka s aktuálními údaji o PH matky),
- e) příjmení, jméno a trvalý pobyt nebo název a sídlo chovatele,
- f) příjmení, jméno a trvalý pobyt nebo název a sídlo majitele,
- g) výsledek hodnocení zevnějšku a růstu býka,
- h) výsledek výběru, v případě kladného výsledku určení pro inseminaci a přirozenou plemenitbu nebo pro přirozenou plemenitbu.

Svaz chovatelů provede po kontrole splnění požadovaných kritérií a doložení všech náležitostí zápis býka do PK za podmínek stanovených Řádem PK. O případném nesplnění podmínek pro zápis býka do PK je žadatel písemně informován.

Seznam pracovníků s uděleným osvědčením k hodnocení býků:

(seznam byl aktualizován k 1. 4. 2008

Ing. Ladislav Vondrášek ml., doc. ing. Jiří Motyčka, CSc. - Svaz chovatelů – INSEMINACE a PRP

Rostislav Škrabal, Lukáš Výborný, ing. Zdeněk Schaffelhofer ml., Ivo Fiala - bonitéři ČMSCH, a.s. - PRP

Ing. Zdeněk Schaffelhofer - Jihočeský chovatel, a.s. - PRP

Ing. Roman Hruďa – CZ Delta s.r.o. - PRP

Vlastník býka požádá (písemně nebo telefonicky) o provedení výběru býka do plemenitby odborného pracovníka svazu, odpovědného za zápis býků do PK. Ten se dohodne s konkrétním hodnotitelem na provedení výběru, nebo určí, kdo výběr provede.

Poznámka

Systém předpokládá dohodu s plemenářskými společnostmi, pravidelné školení hodnotitelů (1x za dva roky) a upřesnění metodického postupu a systému kontroly zdraví býků s odpovědnými pracovníky SVS a ÚG SVÚ.